

Sygn. akt V GC 957/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy w Ostrołęce V Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Artur Kowalski

Protokolant: sekr. sądowy Emilia Górna

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2017 roku w Ostrołęce

na rozprawie sprawy

z powództwa **A. R. (nr NIP: (...))**

przeciwko **(...) S.A.**

w W. (nr KRS: (...))

o zapłatę 5.707,20 zł

orzeka:

1. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz powoda A. R. kwotę 1.782,05 zł (jeden tysiąc osiemset osiemdziesiąt dwa złote pięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24.06.2016 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. tytułem zwrotu kosztów procesu zasądza od powoda A. R. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 1.458,77 zł (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt siedem groszy);

4. nakazuje zwrócić pozwanemu kwotę 241,51 zł (dwieście czterdzieści jeden złotych pięćdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu zaliczki

w niewykorzystanej części, którą wypłacić z konta zaliczek numer 500014088854.

SSR Artur Kowalski

Sygn. akt V GC 957/16

UZASADNIENIE

W dniu 12 grudnia 2016 r. do Sądu Rejonowego w Ostrołęce wpłynął pozew, w którym A. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 5.707,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Powód wskazał, że pozwany nie kwestionował co do zasady swojej odpowiedzialności odszkodowawczej za skutki wypadku z dnia 05 kwietnia 2016 r., wypłacając powodowi należność za 29 dni wynajęcia pojazdu zastępczego po stawce za jedną dobę w kwocie 140 zł netto – łącznie 4.993,80 zł brutto (decyzja z dnia 08 czerwca 2016 r. – k.

19). W ocenie powoda, pozwany niezasadnie odmówił wypłaty całości poniesionych przez poszkodowanego kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego po stawce 369 zł brutto za dobę, która jest stawką rynkową.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego. Wskazał, że dotychczas wypłacona powodowi kwota rekompensuje koszty wynajęcia pojazdu zastępczego, które nie mogą przekraczać średnich stawek stosowanych na lokalnym rynku. W ocenie pozwanego przyjęte przez powoda stawki są zawyżone i nie odpowiadają cenom rynkowym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 05 kwietnia 2016 r. miało miejsce zdarzenie drogowe, na skutek którego uszkodzeniu uległ pojazd marki (...) o nr rej. (...) stanowiący własność P. B.. W związku z uszkodzeniem pojazdu zachodziła konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego w okresie od 07 kwietnia do 05 maja 2016 r.

W dniu 07 kwietnia 2016 r. poszkodowany P. B. dokonał na rzecz powoda cesji wierzytelności przysługującej mu w związku z kosztami wynajęcia pojazdu zastępczego.

Odpowiedzialność za zdarzenie ponosił sprawca posiadający ubezpieczenie OC wykupione u pozwanego.

(...) A. R. w dniu 05 maja 2016 r. wystawił poszkodowanemu fakturę VAT nr (...) obejmującą należność za wynajęcie pojazdu zastępczego w okresie 29 dni po stawce za jedną dobę w kwocie 300 zł netto – łącznie 10.701 zł brutto.

Decyzją z dnia 08 czerwca 2016 r. pozwany przyznał powodowi należność za 29 dni wynajęcia pojazdu zastępczego po stawce za jedną dobę w kwocie 177,20 zł brutto – łącznie 4.993,80 zł brutto.

Uszkodzony pojazd marki (...) jak i wynajęty pojazd marki(...) przynależą do segmentu klasy „K”. W okresie, w której zaistniała szkoda w wypożyczalniach świadczących usługi na zasadach takich jak podmiot, u którego wynajęcia pojazdu dokonał poszkodowany, w okresie najmu od 15 do 29 dni można było wynająć pojazd z segmentu „K” po następujących stawkach za dobę brutto:

- (...) za kwotę 221,40 zł,
- (...) Sp. z o.o. za kwotę 295,20 zł,
- (...) za kwotę 199,00 zł,
- (...) za kwotę 164,82 zł,
- (...) Sp. z o.o. za kwotę 202,95 zł,
- (...) za kwotę 150,00 zł,
- (...) za kwotę 225,00 zł,
- (...) za kwotę 239,65 zł,
- (...) za kwotę 232,47 zł,
- (...) za kwotę 198,00 zł,
- (...) za kwotę 306,27 zł,
- (...) za kwotę 369,00 zł.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o:

/umowę najmu z dnia 07 kwietnia 2016 r. – k. 8, cennik – k. 9, ogólne warunki najmu – k. 10, protokół zdawczo-odbiorczy – k. 11, oświadczenie – k. 12, umowę cesji wierzytelności z dnia 07 kwietnia 2016 r. – k. 13, fakturę VAT nr (...) – k. 14, zgłoszenie roszczenia wraz z dowodem odbioru – k. 15-18, cennik – k. 20, akta szkody PL 2016040701082, opinię biegłego z zakresu ruchu drogowego, rekonstrukcji zdarzeń drogowych, wyceny wartości i jakości napraw pojazdów M. M. – k. 68-89/.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

Powód wywodził swoje roszczenia wobec pozwanego ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie której pozwany obejmował ochroną ubezpieczeniową sprawcę szkody w dniu zdarzenia. Powód dochodził od pozwanego odszkodowania obejmującego niewypłaconą część kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego.

Podstawą prawną roszczenia powoda są przepisy art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 509 § 1 k.c. Na powoda została bowiem przeniesiona wierzytelność poszkodowanego - roszczenie o naprawienie szkody wywołanej kolizją drogową a obejmującej również koszty wynajęcia pojazdu zastępczego. Legitymacja procesowa czynna nie była kwestionowana przez stronę pozwaną. Pozwany nie kwestionował z resztą swojej odpowiedzialności co do zasady wypłacając powodowi należność za 29 dni wynajęcia pojazdu zastępczego po stawce za jedną dobę w kwocie 140 zł netto – łącznie 4.993,80 zł brutto (decyzja z dnia 08 czerwca 2016 r. – k. 19).

Powodowi, jako cesjonariuszowi przysługuje roszczenie w takim samym zakresie i o takiej samej treści, jak poszkodowanemu. Sytuacja osoby odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego nie może ulec zmianie wskutek przejścia roszczenia na cesjonariusza. Zgodnie z przytoczonym przepisem art. 436 § 2 k.c. odpowiedzialność posiadaczy samoistnych pojazdów mechanicznych za szkodę powstałą w wyniku zderzenia się pojazdów odbywa się na zasadach ogólnych. Na powodzie spoczywa zatem obowiązek udowodnienia winy sprawcy szkody (art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c.) oraz ciężar wykazania wszelkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej, tj. zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, powstania szkody, jej wysokości, jak również związku przyczynowego pomiędzy owym zdarzeniem, a zaistniałą szkodą. Należy także pamiętać o tym, iż w przedmiotowej sprawie roszczenie regresowe skierowane jest do ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy kolizji drogowej. Zgodnie zaś z art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Cechą charakterystyczną ubezpieczenia OC jest akcesoryjny charakter odpowiedzialności ubezpieczyciela. Akcesoryjność ta polega na tym, że ubezpieczyciel odpowiada tylko wtedy i tylko w takim zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony sprawca. Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003, nr 124, poz. 1152 ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zakres świadczeń ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego reguluje natomiast art. 36 ust. 1 ww. ustawy. W myśl tego przepisu odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Zgodnie z treścią przepisu art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W świetle przepisów kodeksu cywilnego zasadą jest, że naprawienie szkody obejmuje straty, jakie poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (art. 361 § 2 k.c.). Polega ono, według wyboru poszkodowanego, albo na przywróceniu do stanu poprzedniego, albo zapłacie odszkodowania. Tylko w wypadku, gdy restytucja jest niemożliwa, albo pociągałaby za sobą dla zobowiązanego

nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia pieniężnego (art. 363 § 1 k.c.).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do wysokości dobowej stawki wynajmu samochodu zastępczego tej samej klasy co pojazd uszkodzony. Pozwany podważał zasadność przyjętej przez powoda, dziennej stawki czynszu najmu, wskazując że nie powinna ona przekraczać 140 zł netto.

Na wstępie należy wskazać, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (v. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011r., sygn. akt III CZP 5/11, OSNC z 2012r., Nr 3, poz. 28). Zastrzec jednak trzeba, że jeśli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy, to koszty najmu przez poszkodowanego samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (v. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004r., sygn. akt II CK 494/03, LEX Nr 145121).

Konieczność wynajęcia przez poszkodowanego P. B. pojazdu zastępczego nie była przez pozwanego podważana. Ponieważ okres najmu przypadał w czasie niezbędnym dla kwalifikacji szkody jako całkowitej, poszkodowanemu służy co do zasady roszczenie o naprawienie powstałej w ten sposób szkody. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że gdyby nie wypadek komunikacyjny z dnia 05 kwietnia 2016 r., poszkodowany nie musiałby korzystać z pojazdu zastępczego. Koszty związane z wynajęciem tego pojazdu są zatem normalnym następstwem zdarzenia powodującego szkodę (art. 361 k.c.) Na skutek dokonanego przelewu wierzytelności, roszczenie z tego tytułu przysługuje obecnie powodowi.

Wskazać należy, że w zakresie wykazania wartości roszczenia, ciężar dowodu spoczywał na powodzie (art. 6 k.c.). Powód wskazał, że zastosowana stawka czynszu odpowiada stawkom na lokalnym rynku. Podał przy tym, że brak jest normatywnych podstaw do wymuszania na poszkodowanym poszukiwania najtańszej wypożyczalni funkcjonującej na tym rynku jak też zmniejszania przez ubezpieczyciela faktycznych kosztów najmu pojazdu zastępczego. W odpowiedzi strona pozwana wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego celem ustalenia średnich stawek najmu pojazdu zastępczego odpowiadającego klasie pojazdowi uszkodzonemu na rynku lokalnym dla poszkodowanego.

W opinii, która wpłynęła do Sądu w dniu 01 czerwca 2017 r. biegły z zakresu ruchu drogowego, rekonstrukcji zdarzeń drogowych, wyceny wartości i jakości napraw pojazdów M. M. zaliczył uszkodzony pojazd marki (...) jak i wynajęty pojazd marki (...) do segmentu klasy „K”. Dokonał porównania ofert 12 wypożyczalni świadczących usługi na zasadach takich jak podmiot, u którego wynajęcia pojazdu dokonał poszkodowany. I tak przy okresie najmu od 15 do 29 dni w porównywanych wypożyczalniach można było wynająć pojazd z segmentu „K” za następujące ceny brutto za dobę:

- (...) za kwotę 221,40 zł,
- (...) Sp. z o.o. za kwotę 295,20 zł,
- (...) za kwotę 199,00 zł,
- (...) za kwotę 164,82 zł,
- (...) Sp. z o.o. za kwotę 202,95 zł,
- (...) za kwotę 150,00 zł,
- (...) za kwotę 225,00 zł,
- (...) za kwotę 239,65 zł,
- (...) za kwotę 232,47 zł,

- (...) za kwotę 198,00 zł,

- (...) za kwotę 306,27 zł,

- (...) za kwotę 369,00 zł.

Nie może budzić wątpliwości, że ogólny obowiązek poszkodowanego przeciwdziałania powiększeniu szkody, obliguje go do dążenia do wynajęcia pojazdu zastępczego za jak najniższy czynsz, a w każdym razie czynsz nie wyższy niż średni, możliwy do uzyskania na rynku. Ma rację powódka, że brak jest podstaw do wymuszania na poszkodowanym poszukiwania najtańszej wypożyczalni, zastosowana stawka nie powinna jednakże odbiegać znacząco od średnich stawek stosowanych przez inne podmioty świadczące usługę na takich samych zasadach.

Jak wynikało z przeprowadzonej w niniejszym postępowaniu niekwestionowanej przez strony opinii biegłego, uzgodniona przez strony umowy stawka czynszu najmu samochodu zastępczego wynosząca 369 zł brutto za dobę najmu wykraczała znacznie ponad średnią stawkę rynkową dla najmu pojazdu porównywalnej klasy do pojazdu uszkodzonego, która wynosiła **233,65 zł brutto** za dobę na terenie W. oraz R.. Ustaloną przez biegłego średnią stawkę rynkową uznać należało natomiast za prawidłową, albowiem opinia obejmowała analizę ofert najmu u wielu podmiotów działających na lokalnym rynku. Sąd Rejonowy nie znalazł żadnych przesłanek, aby wnioski opinii biegłego kwestionować, zarzutów do opinii nie zgłosili również pełnomocnicy stron. Nie można nadto pomijać faktu, iż to powód był wynajmującym, a zatem stawkę czynszu najmu to on kreował, kreując tym samym wysokość należnego poszkodowanemu odszkodowania. Odszkodowanie to nie mogło jednak w ocenie Sądu wykaczać poza średnie stawki stosowane na lokalnym rynku, albowiem jedynie w takim zakresie szkoda przejawiająca się w kosztach najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego może być uznana za pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego ona wynikła. Należy nadto dodatkowo podkreślić, iż o ile poszkodowany może zawrzeć umowę najmu przy stawce swobodnie ustalonej przez strony umowy (art. 353⁽¹⁾ k.c.), to nie można jednak pomijać okoliczności, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z relacją poszkodowany – sprawca szkody/jego ubezpieczyciel, gdzie źródłem odpowiedzialności nie jest kontrakt, lecz delikt. Znaczenie ma zatem ekonomiczność odszkodowania przy zastosowaniu kryteriów obiektywnych, z punktu widzenia poszkodowanego, który winien dokonać wyboru usług dobrej jakości za rozsądną cenę. Uprawnienia poszkodowanego podlegają ograniczeniom w tym znaczeniu, iż dokonując wyboru podmiotu, z którego usług skorzysta, winien on dołożyć należytej staranności. Od racjonalnie działającego poszkodowanego należy bowiem wymagać, iż będzie dbał o interesy drugiej strony zobowiązania, jak o swoje własne. O ile nie ma on obowiązku poszukiwania najtańszych stawek na rynku, nie jest jednak zwolniony z obowiązku działania z należytą starannością, tak by ponieść koszty jedynie ekonomicznie uzasadnione. Co więcej, obowiązkiem poszkodowanego wynikającym zarówno z art. 826 § 1 k.c., jak i art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych jest minimalizacja skutków szkody, a nie ich nieuzasadnione zwiększanie. Przepis art. 361 k.c. w zw. z art. 363 k.c. przewiduje bowiem obowiązek pokrycia przez dłużnika normalnych skutków następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, co powoduje, iż brak jest podstaw do uznania w pełni zastosowanej przez strony umowy stawki czynszu najmu, skoro istniała możliwość wynajmu pojazdu tej samej klasy za niższą cenę na lokalnym rynku. Sąd Rejonowy przedstawiając powyższe rozważania i oceny, w świetle okoliczności niniejszej sprawy, podziela w całości wnioski zawarte w uzasadnieniu wyroku Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 22 czerwca 2016 r. w sprawie sygn. akt IV Ca 1729/15. Nie bez znaczenia pozostaje, że pomiędzy datą kolizji drogowej a wynajęciem pojazdu u powoda minęło 2 dni, był to wystarczający czas, aby zapoznać się chociażby pobieżnie z ofertą innych podmiotów oferujących najem pojazdów. Już w niedalekim R. poszkodowany mógł wynająć pojazd z segmentu „K” za 221,40 zł brutto za dobę, a zatem za stawkę niższą niż średnia. Stosowanie przez podmioty działające na podobnych zasadach, oddalonych o siebie o 30 km stawek różniących się o 147,60 zł brutto za dobę nie znajduje racjonalnego uzasadnienia, nawet w warunkach gospodarki rynkowej.

Uwzględniając zatem wnioski biegłego zawarte w opinii pisemnej, Sąd Rejonowy ustalił odszkodowanie w średniej stawce czynszu najmu stosowanej na lokalnym rynku a zatem pod stawce **233,65 zł brutto za dobę**.

Łączna wysokość szkody związanej z wynajęciem pojazdu zastępczego winna zatem wynosić 6.775,85 zł brutto (29 dni x 233,65 zł). Uwzględniając zapłaconą przez pozwanego część odszkodowania z w/w tytułu w wysokości 4.993,80 zł, roszczenie powoda pozostaje aktualne do kwoty 1.782,05 zł brutto. Powodowi przysługuje kwota wyrażona wartością brutto, bowiem jest on beneficjentem czynszu najmu, a fakt dochodzenia roszczenia od pozwanego wynika z zawartej z poszkodowanym umowy przelewu wierzytelności. Przysługuje mu zatem kwota, jaką otrzymałaby od poszkodowanego, gdyby świadczył on bezpośrednio na jego rzecz - kwotę brutto.

Od powyższej kwoty przysługują powodowi także odsetki ustawowe za opóźnienie (art. 481 § 1 i 2 k.c.), które należne były po upływie 30 dni od daty zgłoszenia szkody, a zatem żądanie ich zasądzenia od dnia 24 czerwca 2016 r. było uzasadnione.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w pkt 2 wyroku.

O kosztach postępowania w pkt 3 wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 z późn. zm.). Powód poniósł łączne koszty procesu w kwocie 2.103 zł (opłata od pozwu, opłata skarbową od pełnomocnictwa, stawka minimalna pełnomocnika), pozwany w kwocie 3.075,49 zł (stawka minimalna pomocnika, opłata skarbową od pełnomocnictwa, zaliczka na biegłego), łącznie w kwocie 5.178,49 zł. Powód wygrał proces w 31,22 %, w takiej części pozwany proces przegrał. Pozwany winien zatem ponieść koszty procesu w kwocie 1.616,72 zł, tymczasem poniesione przez niego koszty to 3.075,49 zł a zatem powód zobowiązany jest zwrócić na rzecz pozwanego różnicę w kwocie 1.458,77 zł.

Sąd w pkt 4 wyroku nakazał zwrócić pozwanemu kwotę 241,51 zł tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki o czym orzeczono na podstawie art. 84 ust. 2 w zw. z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005r. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

Dn. 08.12.2017 r.